

Sygn. akt: I C 1177/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Adam Stawowy
Protokolant:	Izabela Lebok

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2018 r. w Strzelcach Opolskich

sprawy z powództwa L. G. i Powiatowego Rzecznika Konsumentów w S.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda L. G. kwotę 19 787,17 zł (dziewiętnaście tysięcy siedemset osiemdziesiąt siedem złotych 17/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 09 września 2013 r. do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda L. G. kwotę 1 496,00 zł (jeden tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1177/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 25 września 2015 r. powódka L. G. oraz Powiatowy Rzecznik Konsumentów wnieśli o zasądzenie na rzecz L. G. od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 29.908 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, nadto wnosząc o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, iż dnia 16 stycznia 2013 r. powódka ubezpieczyła wszystkie swoje budynki u pozwanego m.in. stodołę o wartości 156.000 zł, która została wyceniona w dniu ubezpieczenia przez agenta ubezpieczeniowego pozwanego na kwotę w zaokrągleniu 62.000 zł (60 % zużycie) i suma ubezpieczenia wyniosła 62.000 zł. Stodoła znajduje się w miejscu L. – K. na terenie gminy S.. Dnia 18 czerwca 2013 r. doszło do szkody całkowitej ubezpieczonej stodoły, w wyniku silnej wichury, stodoła została „zrównana z ziemią”, a znajdujący się w niej sprzęt rolniczy uległ całkowitemu zniszczeniu. Powódka zgłosiła szkodę u pozwanego. Dnia 7 sierpnia 2013 r. powódka otrzymała decyzję określającą wartość przyznanego odszkodowania w kwocie 32.091,81 zł. W ocenie powódki przyznana kwota jest zaniżona, gdyż winna otrzymać odszkodowanie w wysokości sumy ubezpieczenia, gdyż taką szkodę rzeczywiście co najmniej poniosła. Powódka wskazała, iż odwołała się od decyzji, jednakże bezskutecznie.

Ubezpieczyciel poinformował ją, iż możliwa jest ewentualna dopłata odszkodowania po przedstawieniu dokumentów potwierdzających poniesione koszty odbudowy. L. G. wskazała, iż żądania przez nią kwota sumy ubezpieczenia i tak nie wystarczy na przywrócenie stanu poprzedniego i szkoda poniesiona opiewa na wyższą kwotę. Nadto w pozwie podniesiono, iż powódka zwróciła się o pomoc do Powiatowego Rzecznika Praw Konsumentów w S., który skierował wystąpienie do pozwanego, jednak nie przyniosło ono spodziewanego efektu. Rzecznik skierował sprawę do Rzecznika Ubezpieczonych w celu podjęcia interwencji. Pozwany mimo stanowiska Rzecznika Ubezpieczonych nie zmienił decyzji w sprawie. Powódka wskazała również, iż wystosowała do pozwanego wezwanie przedsądowe, które również nie wpłynęło na zmianę stanowiska strony pozwanej.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, iż decyzją z dnia 7 sierpnia 2013 r. pozwany przyznał i wypłacił powódce odszkodowanie z tytułu uszkodzenia budynku w wysokości 32.091,81 zł. Wypłata odszkodowania została ustalona na podstawie kalkulacji pozwanego, zgodnie z protokołem szkody i kalkulacją ogólną szkody. Zgodnie z warunkami zawartej umowy ubezpieczenia, odszkodowanie przyznano w wartości rzeczywistej z potrąceniem stopnia zużycia technicznego. Koszty uprzątnięcia miejsca szkody uznano w wysokości 5 % wartości szkody. W decyzji wskazano, że przyznana kwota odszkodowania może ulec weryfikacji wyłącznie po przedłożeniu oryginału faktury VAT dokumentującej poniesione koszty wraz z kosztorysem szczegółowym, obrazującym zakres przeprowadzonej naprawy. Pozwany wskazał, iż zgodnie z zawartą przez strony umową, uprawniony był do sporządzenia kosztorysu określającego wysokość poniesionej przez powódkę szkody, a biorąc pod uwagę, iż przedmiotowy budynek był ubezpieczony wg wartości rzeczywistej, pozwany był uprawniony do uwzględnienia w jej oszacowaniu faktycznego zużycia budynku. Pozwany ponownie podkreślił, iż wielokrotnie informował powódkę o możliwości zwiększenia wypłaconego odszkodowania w oparciu o warunki łącznej strony umowy, po przedstawieniu dokumentów potwierdzających poniesione koszty odbudowy. Powódka takowych dokumentów jednak nie przedłożyła. Pozwany wskazał również że zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, która to ustawa stanowi integralną część łączącej strony polisy, wysokość szkody ustala się na podstawie :

1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku;

2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

Zatem pozwany uprawniony był do sporządzenia kosztorysu określającego wysokość poniesionej przez powódkę szkody, a biorąc pod uwagę, iż przedmiotowy budynek był ubezpieczony wg wartości rzeczywistej pozwany był uprawniony do uwzględnienia w jej oszacowaniu faktycznego zużycia budynku zgodnie z wyżej powołanym przepisem.

W niniejszej sprawie w trybie art. 63⁵ kpc swój pogląd przedstawił również Rzecznik (...). W oświadczeniu z dnia 9 grudnia 2016r. wskazano, iż w ocenie Rzecznika (...) w przypadku niepodejmowania odbudowy, remontu lub naprawy budynku w szkodach, w których nastąpiło całkowite zniszczenie budynku, w związku z czym odbudowa, remont czy też naprawa budynku są niemożliwe, odszkodowanie powinno być ustalone na podstawie cenników do szacowania wartości budynków. W zależności od stanu faktycznego winny to być albo cenniki prac remontowych, gdy uzasadniona jest odbudowa, remont lub naprawa zniszczonego budynku – wówczas szkodą będą koszty doprowadzenia budynku do stanu sprzed szkody. W przypadku niemożności dokonania odbudowy, remontu lub naprawy ze względu na całkowite zniszczenie tego budynku, powinny to być cenniki stosowane przez ubezpieczycieli do szacowania wartości budynku

przed ich ubezpieczeniem. W konsekwencji odszkodowanie w ocenie Rzecznika winno być równe wartości budynku w dniu powstania szkody, nie większe jednak, niż przyjęta przy ubezpieczeniu budynku suma ubezpieczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. G. zawarła w dniu 16 stycznia 2013 r. z Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych, obejmującego m.in. ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego położonego miejscowości L.-K.. Powyższa umowa została zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku i potwierdzona polisą o numerze (...). Suma ubezpieczenia stodoły została określona na kwotę 62.000 złotych. W umowie określono, że budynki zostały ubezpieczone wg wartości rzeczywistej a stopień zużycia technicznego stodoły ustalony przy zawieraniu umowy na potrzeby wyliczenia sumy ubezpieczenia określono na poziomie 60%.

Dowody :

- akta szkody;

- druk do obliczenia sumy ubezpieczenia inwentarskich budynków rolniczych w wartości odtworzeniowej (nowej) dla celów ubezpieczeniowych według powierzchni k.8-19;

W dniu 18 czerwca 2013 r. wyniku silnych podmuchów wiatru doszło do całkowitego zniszczenia budynku stodoły. Powódka do chwili obecnej nie podjęła odbudowy zniszczonego budynku. Bezpośrednio po zdarzeniu L. G. zgłosiła szkodę ubezpieczycielowi. Decyzją z dnia 7 sierpnia 2013 r. pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę z dnia 18 czerwca 2013r., przyznał i wypłacił powódce tytułem odszkodowania kwotę 32.091,81 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż odszkodowanie zostało ustalone na podstawie kalkulacji (załączonego kosztorysu), sporządzonej przez pozwanego w oparciu o protokół szkody i kalkulację ogólną szkody. Wskazano również, iż zgodnie z warunkami zawartej umowy ubezpieczenia, odszkodowanie przyznano w wartości rzeczywistej tj. z potrąceniem stopnia zużycia technicznego. Koszty uprzątnięcia miejsca szkody ustalono w wysokości 5 % wartości szkody. Jednocześnie ubezpieczyciel poinformował powódkę, iż przyznana kwota odszkodowania może ulec weryfikacji wyłącznie po przedłożeniu oryginału faktury VAT dokumentującej poniesione koszty wraz z kosztorysem szczegółowym, obrazującym zakres przeprowadzonej naprawy. Pismem z dnia 8 sierpnia 2013 r. powódka wniosła odwołanie od decyzji pozwanego. Pismem z dnia 9 września 2013 r. pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Ubezpieczyciel wskazał, iż stan faktyczny nieruchomości został ustalony prawidłowo, na podstawie wskazanego zakresu powstałych uszkodzeń oraz ustalonych prac niezbędnych do doprowadzenia budynku do stanu sprzed szkody. Wskazano ponadto, iż również kosztorys na podstawie którego przyznano odszkodowanie został opracowany zgodnie z zasadami kalkulacji kosztów naprawy. Podkreślono, że decyzja z dnia 7 sierpnia 2013 r. została podjęta na podstawie warunków ubezpieczenia, jest merytorycznie poprawna i zgodna z warunkami zawartej umowy. Ponownie wskazano, iż po przedstawieniu dokumentów potwierdzających wysokość poniesionych kosztów pozwany powróci do rozpatrywania przedmiotowej sprawy. Pismem z dnia 24 września 2013 r. powódka wniosła odwołanie od decyzji z dnia 9 września 2013 r. Pismem z dnia 07 listopada 2013 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko.

Dowody :

-akta szkody;

-decyzja o przyznaniu odszkodowania wraz z kosztorysem, k.20-38;

-odwołanie od decyzji, k.40;

-pismo pozwanego z dnia 09.09.2013 r., k.41-42;

-pismo powódki z dnia 24.09.2013 r., k.43-44;

-pismo pozwanego z dnia 07.11.2013 r., k.45-46;

-zeznania świadka A. S. na rozprawie w dniu 14 grudnia 2016 r., k.139;

W dniu 17 września 2013 r. powódka złożyła skargę do Powiatowego Rzecznika Praw Konsumentów w S.. Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów w S. skierował wystąpienie do pozwanego z prośbą o polubowne zakończenie sporu. Pismem z dnia 28 listopada 2013 r. skierowanym do Powiatowego Rzecznika Praw Konsumentów w S. pozwany wskazał, iż w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty została przeprowadzona analiza postępowania likwidacyjnego. Wskazano również, iż szczegółowe wyjaśnienia wraz z uzasadnieniem stanowiska pozwanego zostały przekazane powódce w decyzji z dnia 7 listopada 2013 r. W dniu 10 kwietnia 2014 r. Rzecznik Ubezpieczonych zwrócił się do pozwanego o ponowne przeanalizowanie sprawy. Pismem z dnia 6 maja 2014 r. pozwany wskazał, iż nie znalazł podstaw do zmiany stanowiska.

Dowody :

-skarga konsumentka, k.47-48;

-wystąpienie (...), k.49;

-pismo pozwanego z dnia 28.11.2013 r., k.50;

-pismo Rzecznika Ubezpieczonych z dnia 10.04.2014 r., k.53-56;

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa i rzeczoznawstwa majątkowego na okoliczność ustalenia wartości odtworzeniowej budynku na dzień 18 czerwca 2013r., z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego przedmiotowego budynku oraz ustalenia kosztów jego odbudowy przy uwzględnieniu przepisów łączącej strony umowy ubezpieczenia oraz przepisów rozdziału 4 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W sporządzonej opinii biegła przedstawiła trzy warianty ustalenia wartości ubezpieczonego budynku. Różnica polega na przyjęciu różnych wartości wyjściowych czyli wartości budynku w stanie nowym.

Wariant I: wartość rzeczywista stodoły pomniejszona o stopień zużycia 60% oraz wartość pozostałości (tj. wartość 80% fundamentów oraz wartość 70% posadzki) - wartość odtworzenia wynosi 49.807,62 zł (brutto). Wartość odtworzenia budynku powódki została obliczona przy przyjęciu kwoty 126 512,23 zł stanowiącej wartość odtworzeniową w stanie nowym budynku podobnego, ustaloną na podstawie cennika S.. Zgodnie z cenami robót budowlanych i materiałów zawartych w wyżej wskazanym cenniku, wartość początkowa budynku w stanie nowym wynosiłaby 126 512,23 zł. Od tej wartości odliczono wartość fundamentów w 80% i posadzki cementowej w 70% (tj. części w jakiej nie zostały uszkodzone). Wartość budynku pomniejszona o 60% zużycia technicznego wynosi w tym wariantcie 49 807,62 zł.

Wariant II: jako wartość budynku w stanie nowym przyjęto wartość oszacowaną przez pozwanego w polisie tj. 156 000 zł. Po potrąceniu tych samych kwot z tytułu pozostałości (fundamentów i posadzki) oraz potrąceniu 60% zużycia technicznego wartość budynku na dzień szkody wynosi 51 627,35 zł.

W przedstawionym przez biegłą **wariantcie III** wartość odtworzenia obliczona została w oparciu o ustaloną przez pozwanego w kosztorysie znajdującym się w aktach sprawy, wartość robót porządkowych oraz robót remontowo-budowlanych koniecznych do przywrócenia budynku stodoły do stanu przed szkodą. Wartość ta została następnie pomniejszona o stopień zużycia technicznego 60%. Zatem wartość odtworzenia w kwocie 51 878,98 zł została obliczona w oparciu o zakres rzeczowy robót budowlanych ustalony przez pozwanego w protokole szkody - jako suma wartości prac porządkowo-rozbiórkowych oraz robót remontowo-budowlanych koniecznych do przywrócenia budynku stodoły do stanu przed szkodą. Wartość robót remontowo-budowlanych została pomniejszona o 60%

stopnia zużycia technicznego budynku powódki. W złożonych na rozprawie wyjaśnieniach do opinii pisemnej biegła wskazała, iż tylko w wariantcie III został ujęty koszt robót rozbiórkowo-porządkowych w kwocie 13 016,59 zł. Przeprowadzenie tych robót (usunięcie zniszczonych elementów konstrukcji stodoły) jest natomiast konieczne, aby przystąpić do odbudowy. Biegła wskazała, iż do prac tych należy m.in. zaliczyć uprzątnięcie gruzu, rozbiórkę i wywóz uszkodzonej więźby dachowej w miejscu posadowienia budynku. Wykonanie tych robót rozbiórkowych i porządkowych jest konieczne aby przystąpić do odbudowy w miejscu posadowienia budynku. Nie można ich zatem utożsamiać z kosztami uprzątnięcia miejsca szkody, o których mowa w art. 69 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W przypadku ustalenia wartości budynku jako sumy kosztów robót remontowo-budowlanych koniecznych do przywrócenia budynku do stanu przed szkodą, suma tych kosztów powinna uwzględniać również koszt prac porządkowo-rozbiórkowych, których przeprowadzenie jest konieczne, aby przystąpić do wykonywania prac remontowo-budowlanych. Koszt wykonania prac rozbiórkowych i uprzątnięcia gruzowiska należy zatem traktować jako konieczny koszt odbudowy budynku stodoły. Biegła wskazała ponadto, że roboty porządkowo-rozbiórkowe nie stanowią elementu budynku, więc jako czynności jednorazowe nie podlegają pomniejszeniu o stopień zużycia technicznego budynku.

Dowód :

- opinia biegłej U. K. k. 171-212;

- wyjaśnienia biegłej na rozprawie w dniu 15 października 2018 r., k.231;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne było, iż odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki zdarzenia z 18 czerwca 2013, tj. zawalenie się ubezpieczonego budynku rolniczego w wyniku silnej wichury, ponosi pozwany. Przedmiotem sporu była jedynie wysokość odszkodowania należnego powódce na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym.

Ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie dokumentów przedstawionych w toku procesu. Ustalając rozmiar szkody, a w konsekwencji należnego powódce odszkodowania, Sąd oparł się na opinii biegłej sądowej z zakresu budownictwa. Sporządzona opinia dostarczyła Sądowi wiedzy specjalnej potrzebnej dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Wnioski płynące z opinii były logiczne, zaś Sąd przyjął je za własne.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. j. Dz.U.2013.392 ze zm.), do umów ubezpieczenia obowiązkowego, w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Wskazać trzeba, iż przy ustalaniu wysokości szkody w budynkach rolniczych zastosowanie znajdują ogólne reguły z art. 361 § 2 kc z modyfikacjami wynikającymi z art. 68-69 ww. ustawy, dotyczącymi metody ustalania wysokości szkody (v. wyrok SA w Rzeszowie z 13.9.2012 r., I ACa 233/12, LEX nr 1254470). Oznacza to, iż odszkodowanie należne z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego budynków rolniczych wypłaca się w wysokości poniesionej przez ubezpieczonego szkody, ograniczając odpowiedzialność ubezpieczyciela do ustalonej sumy ubezpieczenia. Zgodnie z art. 13 ust. 3 powołanej ustawy, w obowiązkowych ubezpieczeniach mienia odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie. Powołany przepis nie ogranicza natomiast wyrażonej w art. 361 §2 kc zasady odpowiedzialności zobowiązanego (w tym przypadku ubezpieczyciela) do odszkodowania w pełnej wysokości – o ile wysokość odszkodowania nie przekracza sumy ubezpieczenia. Ustalona w polisie suma ubezpieczenia stanowi zatem górną granicę świadczenia zakładu ubezpieczeń za zdarzenia ubezpieczeniowe objęte umową ubezpieczenia. Wysokość sumy ubezpieczenia winna odpowiadać ustalonej na dzień zawarcia umowy wartości ubezpieczonego mienia wyrażonej w pieniądzu (tzw. wartość ubezpieczeniowa). Odszkodowanie z ubezpieczenia majątkowego nie może być wyższe od poniesionej szkody. Szkodą podlegającą naprawieniu na gruncie art. 361 § 2 kc jest różnica między obecnym stanem majątkowym poszkodowanego a

stanem, który istniałby, gdyby nie doszło do zdarzenia skutkującego powstaniem szkody. Zatem wysokość szkody polegającej na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia, stanowi równowartość sumy kosztów materiałów, robocizny i usług, których poniesienie przez poszkodowanego byłoby niezbędne, aby przywrócić ubezpieczone mienie do stanu istniejącego przed szkodą. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odszkodowania nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić, gdyż odszkodowanie ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, a uszczerbek ten istnieje od momentu powstania szkody do chwili wypłacenia przez zobowiązanego odszkodowania, odpowiadającego szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uzasadnienie wyroku SN z dn. 20.02.2002 r. V CKN 908/00, LEX 54365).

Stosownie do treści art. 821kc przedmiotem ubezpieczenia majątkowego może być każdy interes majątkowy, który nie jest sprzeczny z prawem i daje się ocenić w pieniądzu. Ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego stanowi obowiązkowe ubezpieczenie rolne, którego kształt nie może być regulowany dowolnie przez strony, w tym przez zakład ubezpieczeń – warunki tego ubezpieczenia determinowane są przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Ubezpieczenie to ma na celu zagwarantowanie rolnikowi odszkodowania w razie zaistnienia zdarzenia niszczącego posiadane przez niego budynki rolne. Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie:

- 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku;
- 2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do corocznego aktualizowania cenników, o których mowa w ust. 1 pkt 1. (ust. 2). Zakład ubezpieczeń może zweryfikować zasadność wielkości i wartości robót ujętych w przedstawionym przez ubezpieczającego kosztorysie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. Dodatkowe postanowienia zawarte są w art. 69 zgodnie z którym wysokość szkody w budynkach rolniczych:

- 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy;
- 2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

Dla rozstrzygnięcia zakresu obowiązków wynikających z wiążącej strony umowy koniecznym jest odniesienie się również do przepisów regulujących ustalenie sumy ubezpieczenia. Art. 70 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych wskazuje, że sumę ubezpieczenia, odrębnie dla każdego budynku rolniczego, ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń. Suma ubezpieczenia budynku rolniczego może odpowiadać wartości (ust. 2.):

- 1) rzeczywistej tego budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku rolniczego;
- 2) nowej - w odniesieniu do budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10%.

W niniejszej sprawie powódka zawarła z pozwanym umowę ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, m.in. przedmiotowej stodoły, która została ubezpieczona na kwotę 62.000 zł. Suma ubezpieczenia stodoły została ustalona według wartości rzeczywistej, z uwzględnieniem zużycia technicznego budynku w wysokości 60 %. W dniu 18 czerwca 2013 r. w wyniku wichury stodoła uległa zniszczeniu obejmującym praktycznie cały budynek. Elementami budynku które częściowo nie uległy zniszczeniu i mogłyby zostać wykorzystane w

razie odbudowy są jedynie: posadzka cementowa w przejeździe (w 70%) oraz fundamenty (w 80%). Pozwany nie kwestionował swej odpowiedzialności i wypłacił powódce odszkodowanie w wysokości 32.091,81 zł. Wysokość odszkodowania została przez pozwanego ustalona na podstawie własnego kosztorysu, którego wartość została pomniejszona o stopień zużycia technicznego stodoły w 60%, tj. w wysokości przyjętej przy ustalaniu wartości rzeczywistej stodoły w momencie zawierania ubezpieczenia. Powódka nie podejmowała odbudowy budynku ponieważ uległ on całkowitemu zniszczeniu. W tej sytuacji zastosowanie znajduje cytowany wyżej art. 68 ust. 1 pkt. 1 ustawy, który stanowi, że w przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku wysokość odszkodowania winna być ustalona przez zakład ubezpieczeń na podstawie stosowanych przez ten zakład cenników.

Po wszechstronnym rozważeniu wszelkich okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że najbardziej miarodajną metodą ustalenia wysokości szkody poniesionej przez powódkę, jest metoda przedstawiona przez biegłą w opinii w wariantcie III, gdyż odzwierciedla w pełni zasadę ustalania szkody jako równowartości kosztów przywrócenia rzeczy do stanu przed szkodą. Punktem wyjściowym w tej metodzie jest ustalony przez pozwanego zakres uszkodzeń stwierdzony w protokole szkody, który determinuje zakres oraz koszt prac budowlanych, rodzaj, ilość oraz cenę materiałów i usług niezbędnych do przeprowadzenia odbudowy – pomniejszonych o współczynnik zużycia technicznego budynku w 60%. Sąd podziela również pogląd, że do kosztów odbudowy budynku należy również zaliczyć całkowity koszt robót rozbiórkowo-porządkowych, gdyż usunięcie rumowiska z miejsca posadowienia budynku stanowi konieczny warunek przystąpienia do właściwych robót budowlanych związanych z odbudową. Jest to zatem koszt innego rodzaju, niż wskazany w art. 69 ust. 2 ustawy koszt jedynie uprzątnięcia miejsca szkody. W ocenie Sądu nie ma również podstaw do pomniejszania kosztu robót rozbiórkowych o stopień zużycia budynku. Koszt tych robót byłby bowiem taki sam, niezależnie od tego czy rozbiórka dotyczy gruzowiska budynku o pewnym stopniu zużycia, czy też budynku nowego. Opierając się zatem na wyliczeniach biegłej zawartych w wariantcie III opinii, Sąd doszedł do przekonania, że należne powódce odszkodowanie powinno wynieść 51.878,98 zł. Kwotę należnego powódce odszkodowania Sąd pomniejszył o kwotę 32.091,81 zł odszkodowania wypłaconego przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego. W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki L. G. kwotę 19.787,17 zł, zaś w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

O odsetkach od zasądzonej części roszczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc i zasądził na rzecz powódki zgodnie z żądaniem pozwu odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 9 września 2013 r., tj. od dnia, w którym pozwany nie uwzględnił odwołania powódki i podtrzymał decyzję o przyznaniu odszkodowania w kwocie 32.091,81 zł. W ocenie Sądu w tej dacie pozwany posiadał już wszelkie informacje niezbędne do ustalenia wysokości odszkodowania oraz jego wypłaty.

Orzeczenie o kosztach procesu wydano na podstawie art. 100 zd. 2 kpc mając na uwadze, że na pozwanym jako zakładzie ubezpieczeń spoczywał ustawowy obowiązek przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego i dokonania rzetelnej oceny zgłaszanego przez powódkę roszczenia. Przyznane powódce w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowanie w kwocie 32.091,81 zł w ocenie Sądu było rażąco niskie i nie spełniało powyższych kryteriów, co skutkowało koniecznością wytoczenia powództwa i dokonania oceny zasadności wysokości roszczenia przez Sąd. Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty procesu w pełnej wysokości, na które składa się opłata sądowa od pozwu w kwocie 1496 zł.